

TEKST 168: Beretninger om Balduins magtovertagelse i Edessa

5 *Fulcher af Chartes (ca. 1059-1127) var frankisk præst og forfattede mellem 1100 og 1105 et historieværk (Historia Hierosolymitana) om Det 1. Korstog, som Fulcher selv deltog. Han drog i 1098 sammen med Balduin til Edessa og senere (i 1100) til Jerusalem, hvor han døde. Matthias af Edessa var armensk, kristen-ortodoks munk, der skrev en krønike omkring 1136, hvori han bl.a. beskriver begivenheder før og under Det 1. Korstog. Albert af Aachen var kannik ved kirken i Aachen og skrev mellem 1125 og 1150 et værk om Det 1. Korstog (Historia Hierosolymitanae expeditionis).*

10

[Fulcher af Chartres:]

15 Vi havde kun været der lidt over et par uger, da [d. 7. marts] nogle borgere udklækkede en ond plan om at dræbe deres fyrste [Thoros], som de hadede, og ophøje Balduin¹ til at [rykke ind i] paladset. Det var næppe sagt, før det var gjort. Balduin og hans folk blev dybt berørt over dette, da de ikke var i stand til at opnå benådning for fyrsten. Ikke desto mindre modtog Balduin fyrstendømmet som gave fra folket. Straks greb han til våben mod tyrkerne i landet og overvandt og dræbte dem i mange sammenstød. Mange af vores folk blev også dræbt af tyrkerne.

20

[Matthias af Edessa:]

25 Balduin opdagede i Edessa onde rådgivere, forrædere, der sammen med ham planlagde at få Thoros dræbt og som lovede at overdrage Edessa til ham. Balduin indvilligede i at slutte sig til dem. Thoros havde helt sikkert ikke fortjent en sådan skæbne, da han havde tjent byen godt. Det var takket være hans dygtighed, hans kloge, hårde arbejde og hans tapperhed, at byen var blevet befriet fra trældommen under af det grusomme og blodtørstige muslimske folk.²

30 Den 7. marts begyndte forræderne at opildne mængden mod Thoros. Den følgende søndag endevendte folkemængden de huse, der tilhørte adelen, der var knyttet til Thoros' husstand, og indtog den øverste del af citadellet. Den følgende dag samledes de for at omringe paladsets indre bygning, hvor Thoros havde lukket sig inde, og de udførte et kraftigt angreb på den. Thoros var i desperat nød og sagde, at hvis forræderne svor at skåne ham, ville han overgive citadellet til dem og trække sig tilbage til Melitene med sin kone. Han gav dem Varaks og Mak'enis kors,³ og Balduin svor på disse hellige relikvier i midten af de hellige apostles kirke, at han ikke ville skade ham. Han opfordrede engle og ærkeengle, profeterne, patriarkerne, apostlene, de

35 hellige paver og alle martyrer til at bevidne, at han ville udføre Thoros' anmodninger.

40

---

¹ Balduin af Boulogne (1058-1118) var Godfred af Bouillons bror og senere hersker over Edessa og efter Godfreds død over Jerusalem. Om Balduins ankomst til Edessa, se tekst 167

² Om tyrkernes undertrykkelse af de kristne armenere, se tekst 125, 152 og 153

³ Relikvier, der angiveligt bl.a. bestod af dele af Kristi kors.

[*Albert fra Aachen:*]

5 Thoros, fyrsten af Edessa, afslørede også for Balduin sin uforlignelige skat, og bad ham – i lilla og blandt kar med guld og sølv og rigeligt med gyldne bezanter [guldmønter] – om at tage det, forudsat at Balduin ville gå i forbøn for Thoros' liv og sikkerhed overfor borgerne, og få dem til at tillade ham at forlade tårnet, nøgen og tomhændet. Balduin lyttede til mandens bønner og blev bevæget af medlidenhed med hans fortvivelse. Han talte resolut for ham over for folkets ledere, og opfordrede til, at de skulle skåne fyrsten, og at der ikke var noget forhindrede dem i
10 at dele skattene indbyrdes.

Senatet [byrådet] og alle borgerne lagde ikke megen vægt på Balduins ord og løftet om skatte. De råbte med én stemme, at fyrsten ikke måtte flygte i live i bytte for nogen form for udveksling eller gaver; de overdængede ham med fornærmelser og de uretfærdigheder, som de ofte havde lidt under ham og fra tyrkerne side på hans foranledning.

15 Fyrsten frygtede derfor for sit liv og indså, at hverken hans bønner eller nogen dyrebare gaver ville være til nogen nytte for ham. Han sendte Balduin bort fra tårnet og forlod det selv gennem vinduet fra sit tronværelse, idet han firede sig ned ad et reb. Men hans drabsmænd skød ham straks ned midt på gaden med et tusind pile. Og de huggede hans hoved af, og bar det på et spyd gennem alle byens kvarterer, for at alle kunne håne det.
20

J. M. Rosenløv & M. Pihl: *Korstogene – Islams ekspansion og kristen modoffensiv* (2014)

25 Fulcher af Chartes, Matthias af Edessa og Albert af Aachen. Her efter E. Hallam (red.): *Chronicles of the Crusades. Eye-Witness Accounts of the Wars Between Christianity and Islam*. London (1989) s.77f.